

Øget arbejdstid og stress blandt forskere

Analysens hovedpointer

- Stressniveauet er højere blandt forskere end blandt øvrige offentligt ansatte. Dette afspejles i, at forskere oftere arbejder, selv når de er syge, oplever deres arbejdsplads som mere stresspræget og mener, at der ikke gøres nok for at forebygge stress.
- Inden for den seneste måned har 56 % af forskerne oplevet stresssymptomer, hvilket er højere end de 45 % blandt øvrige offentligt ansatte.
- Forskere arbejder i gennemsnit 3,9 timer mere om ugen end øvrige offentligt ansatte.

Om analysen

Analysen er udarbejdet i februar 2025 af Eva Kjær Ohms og Anne Aabel fra DM. Analysen anvender tal fra DM's Arbejds-miljøundersøgelse 2024.

Kontakt

Hvis du har spørgsmål til analysen, kan du kontakte DM's analyseafdeling på analyse@dm.dk.

1. Stress blandt forskere

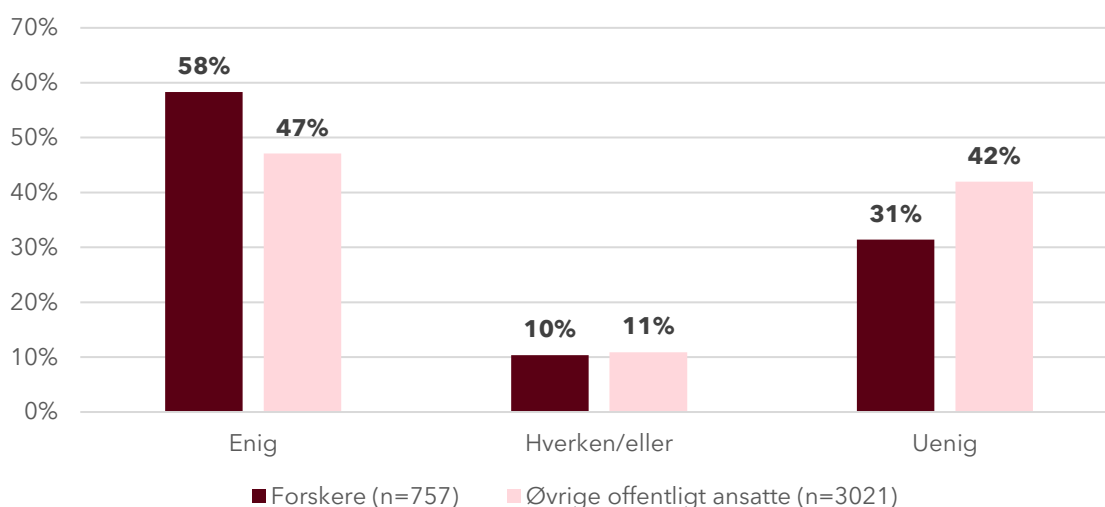
I DM's Arbejdsmiljøundersøgelse bliver medlemmerne spurgt ind til, hvorvidt de oplever stress på deres arbejdsplads samt deres faktiske ugentlige arbejdstimer. Undersøgelsen dækker både, om de selv har oplevet stress, og hvordan de vurderer deres arbejdsplads' håndtering af stress. Fokus for denne undersøgelse er respondenter, der arbejder i en forskerstilling i branchen *Universiteter, forskningsinstitutioner og professionshøjskoler* sammenlignet med øvrige offentligt ansatte DM-medlemmer. Forskere i branchen *Universiteter, forskningsinstitutioner og professionshøjskoler* arbejder primært i det offentlige, men nogle få arbejder i forskerstillinger i det private.

1.1. Flere forskere tager syge på arbejde

I de næste afsnit sammenlignes forskernes svar på spørgsmål om stress med den gennemsnitlige fordeling blandt DM's øvrige offentligt ansatte medlemmer, som har svaret på Arbejdsmiljøundersøgelsen.

Forskere har i højere grad været på arbejde, selvom de har følt sig syge, i forhold til øvrige offentligt ansatte. 58 % af forskerne angiver, at de har arbejdet, mens de har følt sig syge, mens det samme gælder for 47 % af de øvrige offentligt ansatte DM-medlemmer.

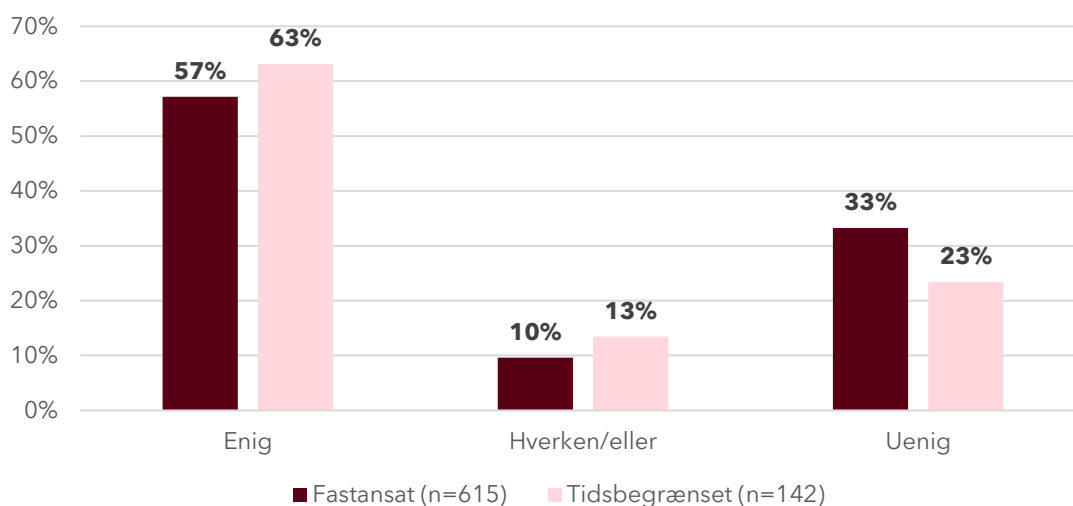
Figur 1. Jeg har inden for det seneste år arbejdet, selvom jeg har følt mig syg

Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

Når man deler forskerne op i fastansatte og tidsbegrænset ansatte indikerer tallene, at det er mere udbredt at tage på arbejde, selvom man er syg, når man er tidsbegrænset ansat. Da der kun er 142 tidsbegrænset ansatte forskere i undersøgelsen, er tallene dog behæftet med en vis usikkerhed.

Figur 2. Jeg har inden for det seneste år arbejdet, selvom jeg har følt mig syg – fordelt på fastansatte og tidsbegrænset ansatte

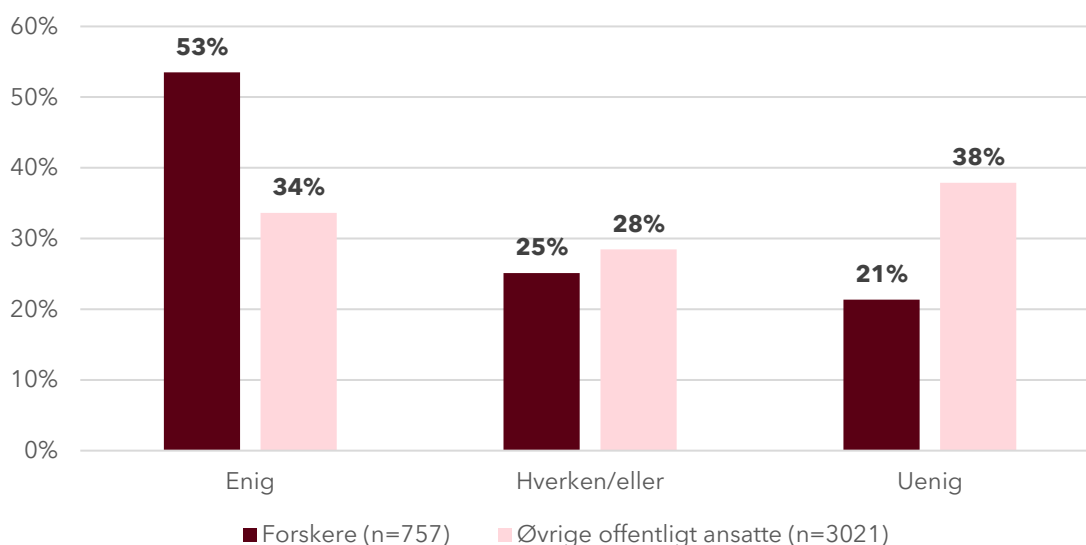

Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

1.2. Flere forskere har en stresspræget arbejdsplads

Forskere oplever også i højere grad, at deres arbejdsplads er præget af stress sammenlignet med øvrige offentligt ansatte. 53 % af forskerne angiver, at deres arbejdsplads er præget af stress, mens det samme gør sig gældende for 34 % af de øvrige offentligt ansatte DM-medlemmer.

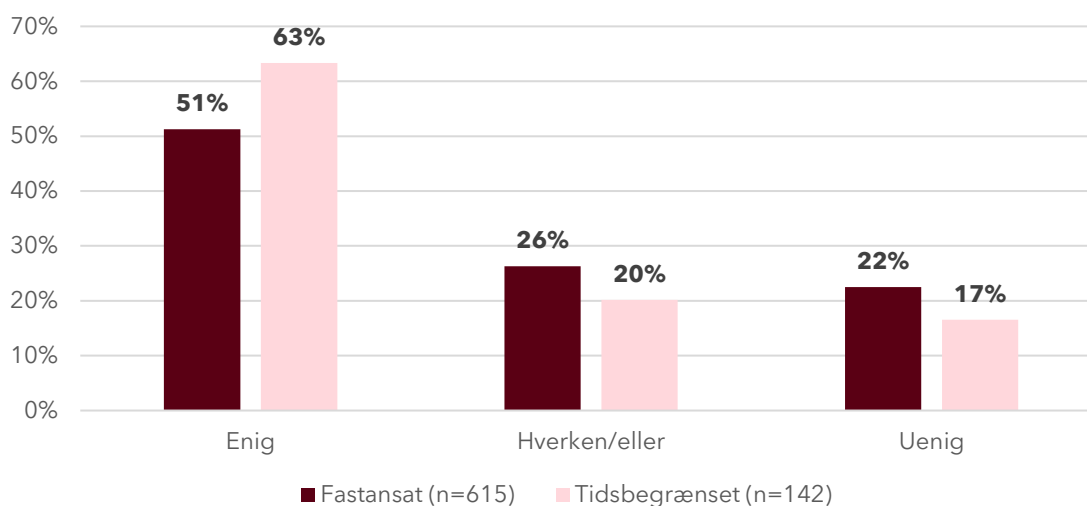
Figur 3. Jeg vil beskrive min arbejdsplads som præget af stress

Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

Hvis man igen ser på forskellene mellem fastansatte og tidsbegrænset ansatte, er der en større andel af de tidsbegrænset ansatte, der erklærer sig enig i, at deres arbejdsplads kan beskrives som præget af stress.

Figur 4. Jeg vil beskrive min arbejdsplads som præget af stress – fordelt på fastansatte og tidsbegrænset ansatte

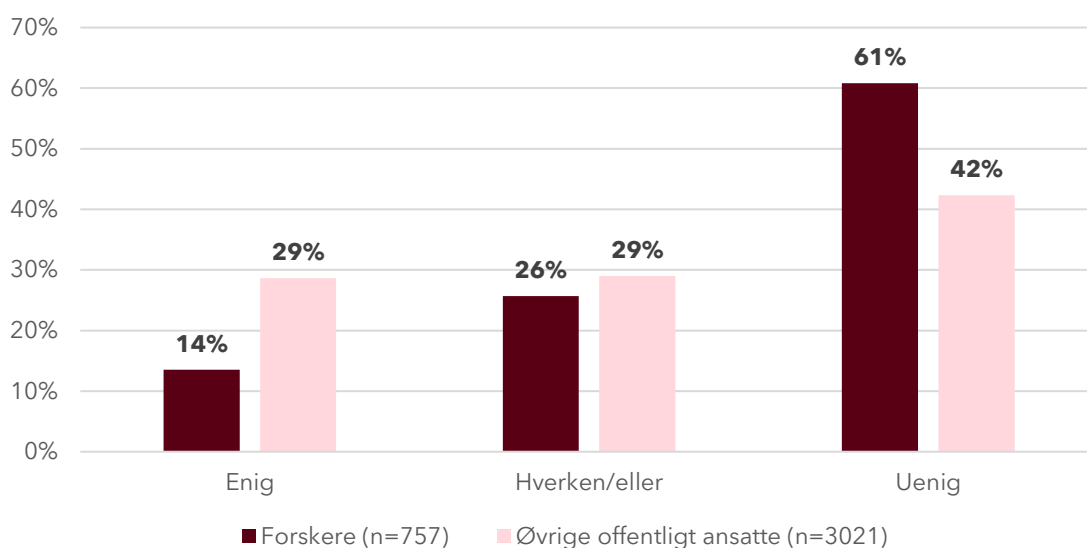

Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

1.3. Flere forskere mener ikke, at stress forebygges tilstrækkeligt

Der er en større andel af forskere, som er uenige i, at deres arbejdsplads gør nok for at forebygge stress. Dette gælder for 61 % af forskerne. Til sammenligning er 42 % af de øvrige offentligt ansatte uenige i dette udsagn.

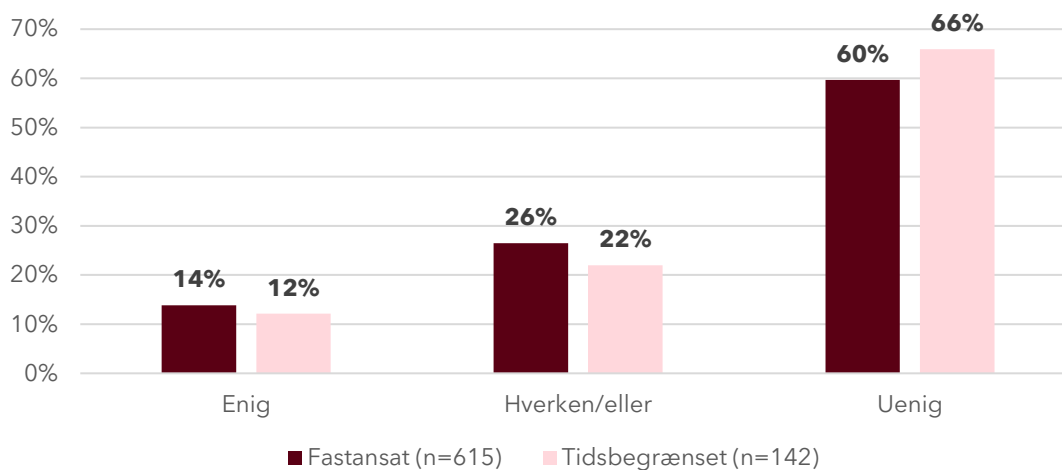
Figur 5. Der gøres tilstrækkeligt for at forebygge stress på min arbejdsplads

Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

På spørgsmålet om hvorvidt der gøres tilstrækkeligt for at forebygge stress, er de tidsbegrænsede ansatte i højere grad uenige end de fastansatte.

Figur 6. Der gøres tilstrækkeligt for at forebygge stress på min arbejdsplads – fordelt på fastansatte og tidsbegrænset ansatte

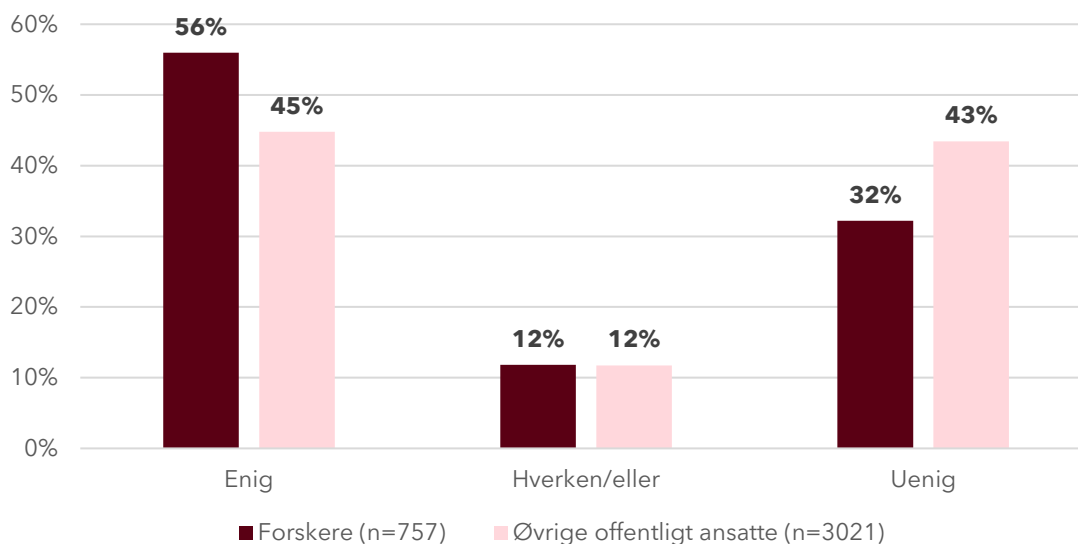

Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

1.4. Flere forskere oplever stresssymptomer

Ved spørgsmålet om, hvorvidt medlemmerne har oplevet stresssymptomer inden for den seneste måned, viser resultaterne, at forskerne generelt oplever mere stress end øvrige offentligt ansatte. Af dem som deltog i Arbejdsmiljøundersøgelsen, har 56 % af forskerne, sammenlignet med 45 % af de øvrige offentligt ansatte, oplevet stresssymptomer inden for den seneste måned.

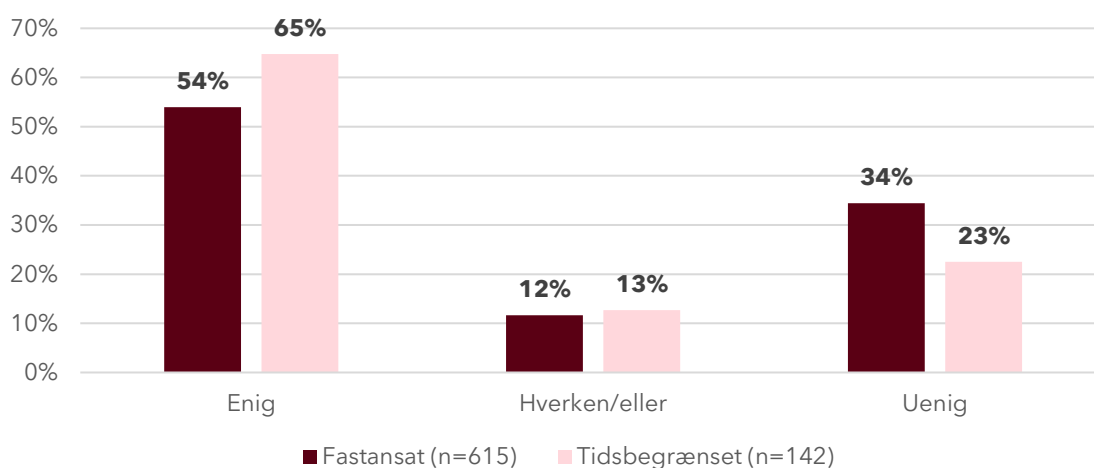
Figur 7. Jeg har inden for den seneste måned oplevet symptomer, som ofte forbindes med stress (fx søvn-, hukommelses- og koncentrationsbesvær, hovedpine, hjertebanken)

Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

I tråd med resultaterne ovenfor ser det ud til, at tidsbegrænset ansatte i højere grad end fastansatte oplever at have symptomer, der forbindes med stress.

Figur 8. Jeg har inden for den seneste måned oplevet symptomer, som ofte forbindes med stress (fx søvn-, hukommelses- og koncentrationsbesvær, hovedpine, hjertebanken) – fordelt på fastansatte og tidsbegrænset ansatte

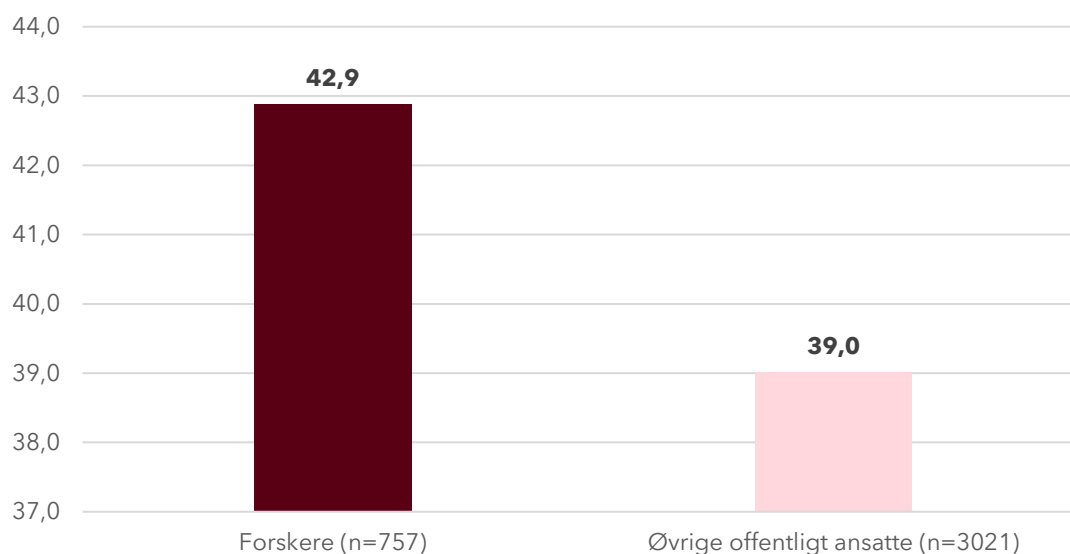
Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

1.5. Flere forskere har i gennemsnit længere arbejdsdage

I de følgende afsnit sammenlignes forskernes arbejdstimer med arbejdstimerne blandt øvrige offentligt ansatte. Det skal bemærkes, at vi ikke har oplysninger om respondenternes kontraktmæssigt aftalte arbejdstimer, og derfor udelukkende har data om det antal timer, medlemmerne selv har angivet gennemsnitligt at have arbejdet per uge de seneste to uger.

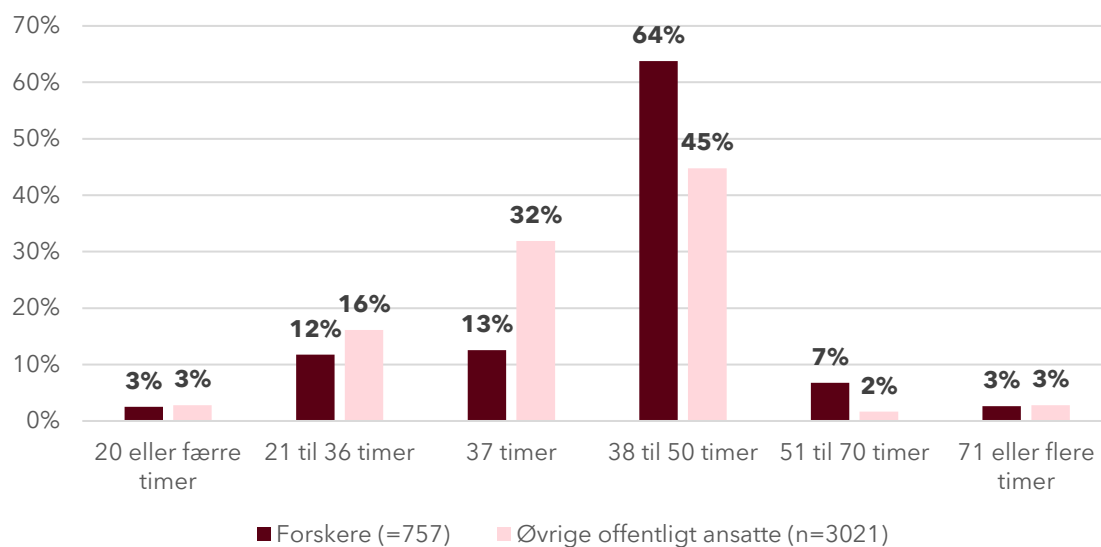
Figur 9 nedenfor viser, at forskere i gennemsnit har arbejdet 3,9 timer mere om ugen end øvrige offentligt ansatte.

Figur 9. Antal faktiske gennemsnitlige ugentlige arbejdstimer

Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

Figur 10 nedenfor viser, at 64 % af forskerne arbejder mellem 38 og 50 timer om ugen, sammenlignet med 45 % af de øvrige offentligt ansatte. Desuden arbejder næsten en tredjedel af de øvrige offentligt ansatte præcis 37 timer om ugen, mens det kun gælder for 13 % af forskerne. Selvom andelen af forskere, der arbejder mellem 51 og 70 timer om ugen, er relativt lav, er det værd at bemærke, at denne andel er 2,5 gange større end blandt de øvrige offentligt ansatte. Ligeledes er der flere øvrige offentligt ansatte, som arbejder mindre end 37 timer om ugen sammenlignet med forskere.

Figur 10. Faktiske antal ugentlige arbejdstimer fordelt på intervalgruppe

Kilde: DM's Arbejdsmiljøundersøgelse 2024.

Sådan har vi gjort

Analysen er baseret på data fra DM's Arbejdsmiljøundersøgelse, som er gennemført i november og december 2024. Undersøgelsen blev udført som en spørgeskemaundersøgelse, udsendt til alle beskæftigede medlemmer af DM. I alt modtog vi 6039 besvarelser, hvilket giver en svarprocent på 12.

Definition af en "forsker"

Vi har defineret forskere som personer der arbejder i branchen "Universiteter, forskningsinstitutioner og professionshøjskoler" og som har én af følgende stillingsbetegnelser: *Adjunkter, Assistant Professor, Assisterende fagleder, Bibliotekar eller forskningsbibliotekar, Biostatistikere eller Bioinformatikere, Centerleder, Chefforsker, Dekan, Ekstern lektor, Forsker, Forskningsassistent, Forskningschef, laboratoriechef eller forskningsleder, Forskningskonsulent, Forskningslektor, Forskningsmedarbejder, Forskningsprofessor, Fysiker eller lignende, Geolog, Institutionschef, Kemiker eller lignende, Laboratorieleder, Lecturer, Leder med krav om forskningsmæssig baggrund, Leder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, Lektor, Ph.d.-stipendiat, Ph.d.-studerende, Ph.d. studerende, Ph.d. Stipendiat, Postdoctoral Researcher, Postdoc, Post Doc., Postdoctoral Scientist, Postdoctoral Researcher, Professor MSO, Professor, Prodekan, Rektor, Sektionsleder, Seminarielærer, Seniorforsker, Statistiker, Studieleder, Studieadjunkt, Studielektor, Underviser, Videnskabelig assistent, Videnskabelig medarbejder.*

Repræsentativitet

Respondenterne i undersøgelsen er i gennemsnit lidt ældre end gennemsnittet for de beskæftigede DM-medlemmer. Kvinder og medlemmer over 40 år er en smule overrepræsenterede blandt respondenterne. Respondenternes fordeling på danske regioner, uddannelsesbaggrund og sektor svarer dog til fordelingen blandt alle beskæftigede DM-medlemmer.

De anvendte spørgsmål er:

- Jeg har inden for det seneste år arbejdet, selvom jeg har følt mig syg
- Jeg vil beskrive min arbejdsplads som præget af stress
- Der gøres tilstrækkeligt for at forebygge stress på min arbejdsplads
- Jeg har inden for den seneste måned oplevet symptomer, som ofte forbindes med stress (fx søvn-, hukommelses- og koncentrationsbesvær, hovedpine, hjertebanken)

Til alle spørgsmål har følgende svarkategorier været mulige:

- Helt enig
- Overvejende enig
- Hverken/eller
- Overvejende uenig
- Helt uenig
- Ved ikke

I denne analyse er svarkategorierne "Helt enig" og "Overvejende enig" lagt sammen, mens det samme gør sig gældende for "Helt uenig" og "Overvejende uenig". Respondenter, der har svaret "Ved ikke" er ekskluderet.

Svarkategorier med fem eller færre besvarelser er fjernet af hensyn til at sikre en tilstrækkelig grad af anonymitet blandt respondenterne.